

Nr 95.

Av herr **Orgård**, om grunderna för statens bidrag till anordnande av fortsättningsskolor vid folkhögskolorna.

Under åttonde huvudtiteln punkt 191 angående understöd åt folkhögskolor hemställer departementschefen om ett med 50 000 kr. höjt förslagsanslag för möjliggörande för folkhögskolorna av ordnandet av kortare fortsättningskurser för komplettering av de ordinarie kurserna och genom en fördjupad och specialiserad undervisning i vissa ämnen.

Framställningen grundar sig på förslag från skolöverstyrelsen med anledning av en utredning i ärendet föranledd av riksdagens beslut under föregående år. Skolöverstyrelsen framhåller att sådana kurser skulle bli av stor betydelse för folkhögskolornas utveckling och lokaler och lärarkrafter effektivare kunna utnyttjas. De böra kunna anordnas i anslutning till både huvudkurs (vinterkurs) och till kvinnlig kurs (sommarkurs) samt i anknytning till första som andra årskurs och omfatta en tid av omkring fyra veckor med samling omkring ett bestämt ämne i undervisningen.

Förslaget kommer säkerligen att hälsas med stor tillfredsställelse av den bildningsintresserade ungdomen och öppna nya möjligheter för folkhögskolan att göra en vidgad och fördjupad insats i det folkliga bildningsarbetet, och jag förutsätter att riksdagen kommer att bifalla detsamma. Möjligheterna för folkhögskolorna att kunna genomföra denna vidgade verksamhet komma emellertid att i hög grad variera med hänsyn till olika lokala förhållanden, kursernas anordning, lärarpersonalens kvalifikationer, lokala utrymmen o. s. v. Det är därför av vikt att de föreskrifter för dessa kurser Kungl. Maj:t kommer att utfärda möjliggöra en anpassning efter olika förhållanden. Många folkhögskolor, sådana som t. ex. ej ha kvinnliga sommarkurser, ha möjligheter att använda sommarhalvåret för ändamålet under det att andra ej ha någon möjlighet att inpressa dessa kurser mellan de ordinarie kurserna eller lokala möjligheter att ordna dem parallellt. Beklagligt skulle också vara om något större antal folkhögskolor skulle nedlägga de kvinnliga sommarkurserna för att skapa möjligheter att anordna fortsättningskurser, om ej behovet av kvinnlig undervisning kunde tillgodose av annan näraliggande folkhögskola. Förordningen borde således öppna möjligheter för folkhögskolorna inom ett landstingsområde, och varför inte även inom ett större område till samarbete vid ordnandet av dessa fortsättningskurser för ett effektivare utnyttjande av de olika lokala möjligheterna och lärarkrafterna. Sålunda skulle vissa folkhögskolor med därför särskilt kvalificerade lärarkrafter kunna specialisera sig på kurser i vissa ämnen, t. ex. kommunalkunskap, socialpo-

litik, hembygdsvård, kurser för ungdomsledare o. s. v. och mottaga elever från andra folkhögskolor, eller också skulle dessa kurser kunna koncentreras till en folkhögskola, som med hänsyn till lokaler och lärare och huvudkursens anordning hade särskilda möjligheter härtill, och ett utnyttjande av lärarkrafterna under samverkan mellan de olika folkhögskolorna inom ett område kunna äga rum.

Med anledning av vad som sålunda anförts får jag därför föreslå,

att riksdagen måtte besluta att uttala att Kungl. Maj:t vid utfärdandet av föreskrifter för anordnandet av fortsättningskurser vid folkhögskolorna, i enlighet med vad som föreslås i åttonde huvudtiteln av statsverkspropositionen punkt 191, måtte beakta de synpunkter som ovan anförts.

Stockholm den 18 januari 1945.

Per Orgård.